

Podpora Open Science pro AV ČR

Open Science -

openscience@knav.cz

ASEP -

arl@knav.cz

Fair Wizard -

dmp@knav.cz

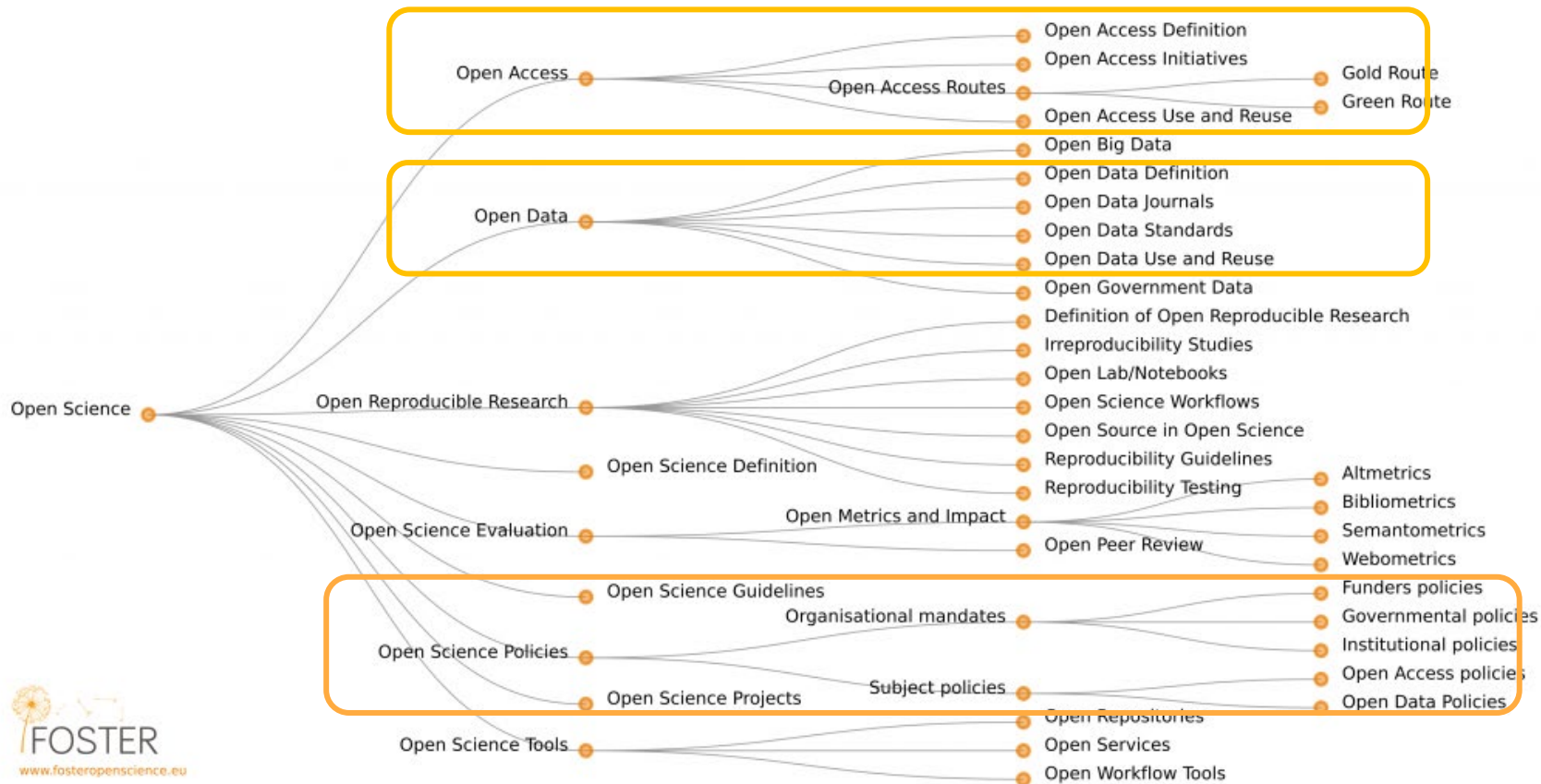
Knihovna AV ČR

23. října 2023

■ [Towards a UNESCO recommendation on Open Science](#)

Open Science Taxonomy

KNAV – Oddělení Open Science

- Konzultace:
 - plnění Open Science požadavků jednotlivých poskytovatelů finanční podpory.
 - nastavení interních datových a publikačních politik.
 - Tvorby a správy data management plánů.
 - výběru repozitáře pro ukládání výzkumných dat.
- Zprostředkovává přístup ke službě AV ČR – FAIR Wizard.
- Tematické webové stránky o Open science.
- Služby dalších oddělení – Oddělení pro správu knihovních systémů, Oddělení pro digitální knihovnu či Oddělení elektronických informačních zdrojů.
- Aktivity na implementaci EOSC – NRP.

► Open Science

► Open Access

► Open/FAIR data

► Podpora

► Aktuality

► Kontakty

Open Science – Knihovna AV ČR, v. v. i.

Otevřený přístup k výsledkům a datům je v posledních letech v EU trendem, který postupně přichází i do ČR. Otevřený přístup podporuje uchování, možnost ověření či širšího využití výstupů/výsledků a dat z výzkumu a vývoje v praxi či v navazujícím výzkumu (i v jiném oboru). Urychluje dosažení výstupů/výsledků a významně podporuje inovace. Otevřený přístup také přispívá k transparentnosti a kontrole využití veřejných zdrojů, zvyšuje kvalitu, důvěru a kreativitu ve výzkumu. V neposlední řadě se postupně dostává do právních předpisů a do požadavků poskytovatelů finanční podpory.

Knihovna AV ČR proto poskytuje pracovištím AV ČR v oblasti Open Science:

- Konzultace s:
 - plněním Open Science požadavků jednotlivých poskytovatelů finanční podpory.
 - nastavením interních datových a publikačních politik.
 - tvorbou a správou data management plánů.
 - výběrem nejvhodnějšího repozitáře pro ukládání výzkumných dat.
- Zprostředkovává přístup ke službě pro tvorbu DMP pro zájemce z celé AV ČR.
- Zajišťuje provoz a rozvoj institucionálního repozitáře AV ČR – ASEP.
 - Repozitáře pro Open Access publikace.
 - Repozitáře pro uložení výzkumných dat.

Koordinace Open Science a EIZ/OA na pracovištích AV ČR

Seznam odbornic a odborníků na Open Science a problematiku EIZ/OA na jednotlivých pracovištích je postupně doplňován a průběžně aktualizován.

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

- Open Science – Petr Pajdla – pajdla(zavinac)arub.cz
- EIZ/OA – Martina Kudlíková – kudlikova(zavinac)arub.cz
- Čechyňská 363/19, Brno 602 00

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

- Open Science – David Novák – novak(zavinac)arup.cas.cz
- EIZ/OA – Alice Broncová – broncova(zavinac)arup.cas.cz
- Letenská 4, Praha1 118 01

Astronomický ústav AV ČR, v. v. i.

- Open Science –
- EIZ/OA –
- Ondřejov 251 65

Prezentace ze semináře EOSC-CZ: Právní aspekty správy výzkumných dat (cz)

11 října, 2023

Na webu EOSC.cz jsou již dostupné prezentace ze semináře "Právní aspekty správy výzkumných dat" realizovaného offline 9. října 2023 v Brně. Prezentace naleznete na <https://events.eosc.cz/event/70/> v levém dolním rohu u ikony kancelářské spony.

Číst dále

Data manžer/ka – pracovní nabídka

10 října, 2023

Ústav experimentální medicíny AV ČR, v. v. i. a Ústav experimentální botaniky AV ČR, v. v. i. hledá vhodného kandidáta/kandidátku na pozici „Data manažer/ka“. Jedná se o nově vytvořenou pracovní pozici podporující správu výzkumných dat v rámci výzkumných týmů nebo institucí. [...]

Číst dále

[Open Science](#) › [Podpora](#) › [Legislativa](#)

Legislativa

Otevřený přístup k výsledkům a datům je v posledních letech požadavky na praktikování Open Science implementují z strategií, akčních plánů, podzákoných norem až na úrovni

Legislativa

Požadavky poskytovatelů

Repozitář ASEP

Konzultace DMP

AV ČR – FAIR Wizard

Časté dotazy

ně přichází i do ČR. Postupně se
parlamentu do národní legislativy,
ionálních politik.

AV ČR

Akademie věd v současné době nemá politiku věnovanou výhradně Open Science.

Etický kodex výzkumných pracovníků v AV ČR

Nicméně v [Etickém kodexu výzkumných pracovníků AV ČR](#) se mimo jiné praví následující:

“Výzkumný pracovník: při zveřejňování poznatků a výsledků k určitému problému odpovídá za jejich úplnost a ověřitelnost a nezkrásně je interpretuje; po zveřejnění uchovává primární data a dokumentaci všech podstatných výsledků po dobu obvyklou v příslušné disciplíně, pokud tomu nebrání jiné závazky či předpisy; publikuje s cílem předat výsledky a poznatky odborné veřejnosti, ne pouze za účelem vykázáni prací jako vědeckých výstupů.”

Evropská komise

Klíčovým nástrojem Evropské komise na financování výzkumu a vývoje (navazuje na obdobný předchozí program Horizont 2020). Úkolem této komise je dosáhnout cílů trvale udržitelného rozvoje a zároveň zvýšit konkurenceschopnost Evropy ([Horizont Evropa](#)) ukládá všem příjemcům povinnost zajistit otevřený přístup k datům a dodržovat principy otevřené vědy.

- ▶ **Horizont Evropa**
- ▶ **Horizont 2020**

MŠMT

V rámci programů MŠMT získaná vědecká data mají být sdílena tam, kde je to možné. Ve vztahu k výzkumným datům je uplatňována zásada „otevřená jak jen možno, uzavřená jen jak nutno“. Podrobnější podmínky se liší podle jednotlivých výzev a jsou definovány v zadávací dokumentaci ke každému programu.

- ▶ **OP JAK – Špičkový výzkum**
- ▶ **Národní plán obnovy – Program Exceles**

TAČR

TA ČR ve všech svých programech a veřejných soutěžích vyhlášených po 1. 9. 2022 požaduje splnění zákonných podmínek poskytování výzkumných dat. U vybraných programů vyžaduje i otevřený přístup k vybraným druhům výsledků. Postupně

Legislativa

Požadavky poskytovatelů

Repozitář ASEP

Konzultace DMP

AV ČR – FAIR Wizard

Časté dotazy

o změnu, pomoci
[on Europe](#) (česky
publikacím i datům) a

Open Science

Open Access

Open/FAIR data

Podpora

Aktuality

Kontakty

[Open Science](#) > Open/FAIR data

Open/FAIR data

Publikování a sdílení dat v režimu okamžitého, bezplatného, trvalého a neomezeného přístupu k vědeckým výsledkům, je celosvětově podporováno. Zpřístupnění dat dle principu FAIR (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable) znamená zpřístupnění dat bez jakýchkoliv omezení. Cílem je následovat princip, tj. data zpřístupňovat:

Životní cyklus dat

Data management

Datové repozitáře

Datové časopisy

Podkladová data

okamžitý, bezplatný, trvalý a neomezený přístup k vědeckým výsledkům, je celosvětově podporováno. Zpřístupnění dat dle principu FAIR (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable) znamená zpřístupnění dat bez jakýchkoliv omezení. Cílem je následovat

„...as open as possible, as closed as necessary“

„...tak otevřeně, jak jen to je možné, tak omezeně, jak je to nezbytně nutné“.

RESEARCH DATA - OPEN BY DEFAULT

Accessible

FAIR
DATA!

Interoperable

FAIR – How to:

[Tato stránka](#) vám v přehledné formě ukáže, jak můžete svá výzkumná data učinit více FAIR, a to prostřednictvím šesti postupů FAIRifikace (Dokumentace, Formáty souborů, Metadata, Přístup k datům, Trvalé identifikátory, Licence).

Autorem je Dánské národní fórum pro správu výzkumných dat s podporou [Danish e-Infrastructure Cooperation \(DeiC\)](#).

FAIR self-assessment tool:

Nástroj umožňuje pomocí několika jednoduchých otázek vyhodnotit, do jaké míry jsou vaše data FAIR.

Jedná se o překlad [FAIR-Data-Assessment-Tool](#). Autoři Kerry Levett, Keith Russell, Martin Schweitzer, Kathryn Unsworth, Andrew White z [Australian Research Data Commons \(ARDC\)](#). Překlad – Jan Skupa a Petra Dědičová z [Ústřední knihovny VUT](#).

Jsou vaše data FAIR?

Vítejte v nástroji pro sebehodnocení úrovně principů FAIR Data, který byl původně vytvořen v [ARDC](#). Pomocí tohoto nástroje budete moci posoudit "FAIRovost" datové sady a určit, jak její FAIRovost zvýšit (pokud je to

[Open Science](#) >

Open Access

“Open access to
journals are the

[Green Open Access](#)[Gold Open Access](#)[Diamond Open Access](#)[Transformační smlouvy](#)[Preprinty](#)[Predátorské časopisy](#)[AV ČR – OA časopisy](#)

is the goal. Self-archiving and a new generation of open access

[for the development and promotion of open access](#), UNESCO, 2012)

Open Access (OA) je přístup k dokumentům (zejména pak plným textům) pro všechny uživatele. Tento statut v sobě zahrnuje volné a neomezené čtení, stahování, kopírování, sdílení, ukládání, tisknutí, vyhledávání a hypertextové propojování. Hlavním, ale nikoliv výlučným záměrem těchto postupně se prosazujících politik poskytovatelů finanční podpory a souvisejících vydavatelských praktik, je zpřístupnění recenzovaných publikačních výstupů vědecké činnosti.

„Náš úspěch v šíření vědění je pouze polovičatý, pokud informace nejsou široce a jednoduše dostupné společnosti.“

“Our mission of disseminating knowledge is only half complete if the information is not made widely and readily

Přehled vybraných vydavatelů a pracovišť AV ČR zapojených v příslušných konsorciích:

American Chemical Society (ACS) – Bezplatné a neomezené publikování v režimu Open Access (v hybridních titulech) pro korespondující autory z:

► Seznam zapojených pracovišť AV ČR v konsorciu k American Chemical Society (ACS)

American Institute of Physics (AIP) – Bezplatné publikování omezeného množství článků (tokenů) v režimu Open Access ve vybraných hybridních titulech pro korespondující autory z:

- Fyzikální ústav AV ČR, v. v. i.
- Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR, v. v. i.
- Ústav jaderné fyziky AV ČR, v. v. i.
- Ústav přístrojové techniky AV ČR, v. v. i.

Cambridge University Press – Bezplatné a neomezené publikování v režimu Open Access ve všech titulech (hybridní i Gold OA) pro korespondující autory z:

- Knihovna AV ČR, v. v. i.
- Matematický ústav AV ČR, v. v. i.
- Orientální ústav AV ČR, v. v. i.

Emerald – Bezplatné a neomezené publikování v režimu Open Access pro korespondující autory z:

- všechna pracoviště AV ČR – smluvně zajištěno prostřednictvím Knihovny AV ČR, v. v. i.

IOPscience – Bezplatné neomezené publikování v režimu Open Access ve všech titulech (hybridní i Gold OA) s několika výjimkami pro korespondující autory z:

AV ČR – OA časopisy

Ústavy AV ČR se významnou měrou podílejí na vydávání nebo přímo vydávají následující odborné časopisy v režimu Open Access.

Gold Open Access

- [Acta geodynamica et geomaterialia](#) – (JCR-impaktované, Scopus)
- [Biologia Plantarum](#) – (JCR-impaktované, Scopus)
- [Bulletin of Geosciences](#) – (JCR-impaktované, Scopus)
- [Ceramics – Silikáty](#) – (JCR-impaktované, Scopus)
- [European Journal of Entomology](#) – (JCR-impaktované, Scopus)
- [Folia Parasitologica](#) – (JCR-impaktované, Scopus)
- [Photosynthetica](#) – (JCR-impaktované, Scopus)
- [Physiological Research](#) – (JCR-impaktované, Scopus)

Hybridní časopisy s možností publikace článků v OA

- [Applications of Mathematics](#) (distributor – Springer) – (JCR-impaktované, Scopus)
- [Czechoslovak Mathematical Journal](#) (distributor – Springer) – (JCR-impaktované, Scopus)
- [Eirene. STUDIA GRAECA ET LATINA](#) – (JCR-neimpaktované, Scopus)
- [Folia Geobotanica](#) (distributor – Springer) – (JCR-impaktované, Scopus)
- [Folia Microbiologica](#) (distributor – Springer) – (JCR-impaktované, Scopus)
- [Studia geophysica et geodaetica](#) (distributor – Springer) – (JCR-impaktované, Scopus)

Diamond Open Access

- [AITHER. Časopis pro studium řecké a latinské filosofické tradice](#) – (Scopus)
- [Archeologické rozhledy](#) – (JCR-neimpaktované, Scopus)

Děkuji za pozornost

Jindřich Fejfar

openscience@knav.cz